

2—0 PENTRU NOI!

Nu numai un simplu program! Păpușile au dat din nou o „lecție”. În locul unui program au editat o revistă. În locul a două păginuțe tipărite în alb și negru, am primit primul număr al unei noi reviste: „Tândărică”. Pe copertă ne surâde o „mutră” cunoscută. Nasul ascuțit, ochii de mărgea, zimbetul și buchetul de flori al lui Tândărică țin loc de titlu.

18 pagini mari, tip revistă ilustrată, conțin în subcapitole probleme generale ale mișcării noastre teatrale păpușărești.

Margareta Niculescu trece în revistă istoricul teatrului românesc de păpuși; Ștefan Lenkisch exprimă o dorință mai veche a păpușarilor — aceea de a juca spectacole de estradă; iar Horia Davidescu — aceea de a face adaptări după dramaturgia clasică. „Riposta” e dată de doi autori: Veronica Porumbacu va scrie probabil un nou basm inspirat din folclor, Mircea Sîntimbreanu — o comedie științifico-fantastică: *Trimestrul 2.000*. Caietul-program e plin de propuneri îndrăznețe. Ștefan Iureș sugerează „păpușilor” un recital de poezie dramatizată. Semnătura regizoarei Ildiko Kovács, a scriitorului Al. Mitru, „condeniul” caricaturistului Rik Auerbach, rubrici de știri, informații întregesc aspectul acestei substanțiale publicații.

Păpușile ne-au făcut adesea demonstrația virtuților lor artistice pe scenă; iată acum că, pînă și prin programul lor de sală, tin să ne dovedească o dată mai mult că teatrul lor e într-adevăr un teatru.

Umorist, Tândărică a dat astfel cu tifla „colegilor” săi mai mari, teatrelor de proză, pe care le-a lăsat în urmă.

Vorba lui: 2-0 pentru noi!

Al. P.

SEMNE BUNE

Mult discutatele — și uneori criticatele — consilii artistice au început, pe alocuri, să dea semne de bună activitate și chiar de inițiativă utilă. Mă refer, deocamdată, la consiliile artistice ale teatrelor din Sibiu și Arad, pe care am avut ocazia să le vizitez. Din cercetarea documentelor de ședință rezultă o preocupare accentuată față

de problemele teatrului, față de repertoriul, de distribuție, de economii în realizarea spectacolelor etc. Nu le pot înșira aici pe toate, mă voi limita de aceea la relevarea unor inițiative ce mi s-au părut interesante și folositoare.

La Sibiu, de pildă, conducerea teatrului, de comun acord cu consiliul artistic și secretariatul literar, a lansat în colectivul actoricesc un chestionar cu opt puncte, cu opt întrebări privind alcătuirea repertoriului, organizarea muncii artistice etc. Fiecare membru al colectivului — de la artiștii emerțiți la cei proaspăt angajați — a avut astfel posibilitatea să-și exprime opinia în legătură cu bunul mers al teatrului. Spi-cuim citeva din întrebările puse: „Ce piese de actualitate ați citit în ultimul an și pe care dintre ele le-ați dori reprezentate?” sau: „De ce credeți că dv. și nu un alt coleg ar face cea mai bună creație în rolurile respective?” sau, în sfârșit: „În vederea îmbunătățirii muncii în teatru, ce măsuri ați propune pentru viitor?” (urmează citeva jaloane concrete). Desigur, acest sondaj nu are decît un caracter consultativ. Totuși, ce bine e să cunoști opinia tuturor membrilor colectivului de muncă! Ele pot descoperi laturi și aspecte noi, omise pînă acum, și pot contribui la ameliorarea activității artistice. Conducerea și consiliul artistic — care deocamdată păstrează discreția, făgăduită, în jurul răspunsurilor — m-au asigurat că ele sînt cît se poate de instructive.

Consiliul artistic al Teatrului de Stat din Arad dovedește, în activitatea sa, două preocupări deosebite, pe care nu le-am mai întîlnit la alte teatre. E vorba de grija arătată pregătirii rolurilor în dublură și de discutarea cronicii dramatice la spectacolele arădene. (Trebuie mărturisit că rar se vede consiliul întrunit în plen care să asiste la „vizionarea” intrării unui actor în dublură.) Astfel, la Arad s-a dezbătut, cu toată seriozitatea și răspunderea, încercarea izbutită a Elenei Drăgoi de a juca, si ea, rolul principal în *Domnișoara Nastasia*; de asemenea, „vizionarea” lui I. Borst în *Noapte albă* de V. Luca, deși — subliniez — piesa e destinată deplasărilor la țară. Artiștii arădeni m-au corectat: nu deși, ci tocmai de aceea.

Consiliul artistic arădean a mai dezbătut într-o ședință exclusivă, cronicile la spec-

tacolul *Ultimul tren*, apărute în „România liberă” și în cotidianul local „Flacăra roșie”. Participanții la discuții, printre care și regizorul spectacolului, Ion Deloreanu, și-au însușit unele observații, găsite juste, procedind ulterior la îmbunătățirea reprezentațiilor.

O ultimă remarcă: participarea foarte activă la ședințe și discuții a tovarăsei Elsa Toma, inspector de artă la Sfatul Popular Orășenesc, precum și a actorilor tineri Valentino Dain și îndeosebi Ileana Popp.

Nu sînt acestea semne și dovezi că, totuși, consiliile artistice încep să-și realizeze menirea, să-și onoreze investiția?

REPERTORIUL PERMANENT

De obicei, fiecare propunere de repertoriu al unei stagiuni cuprinde, pe lângă lista de premiere, și un capitol de *reluări*, adică spectacole montate anterior, care întregesc, colorează și dau consistență activității teatrale. În general, se reiau spectacole din stagiunea precedentă și, mai puțin, spectacolele de mare prestigiu. Din păcate, mai puțin.

Orice teatru are, pe linia evoluției sale, momente artistice de vîrf, spectacole care exprimă, care definesc calitatea și măiestria colectivului respectiv. Ca să dăm câteva exemple, își poate cineva închipui Teatrul Național „I. L. Caragiale” fără spectacolele *O scrisoare pierdută*, *Fata fără zestre*, *Trei surori*, *O chestiune personală*, *Apus de soare* sau recenta *Tragedie optimistă*? Se poate despărți imaginea Municipalului de spectacole ca *Pădurea*, *Arcul de triumf* sau *Omul cu arma*? Credem că ne-am făcut înțeleși. Dar întrebarea este: ce se face cu aceste mari victorii ale artei noastre teatrale noi? Au rămas ele privilegiul exclusiv al spectatorilor norocoși care le-au apucat? Credem că ar fi nedrept și greșit. Dacă ne-am gândi numai la generațiile tinere care umplu și vor umple tot mai mult sălile noastre de teatru, și tot s-ar conveni să medităm la posibilitatea de a păstra pentru ele asemenea tezaure de artă. Pe de altă parte, de ce să nu poți reveni la un mare spectacol, așa cum recitești o carte valoroasă, cum te-ntorci să revezi un tablou celebru, sau să ascuți din nou o simfonie?

În stagiunea ce se încheie, teatrele au început să refacă și să reia unele spectacole, cu succes. Am putea cita aici: *Anii negri* (Național București), *Ultimul mesaj* (Armatei), *Matei Millo* (Național

Iași) etc. Totuși, e încă prea puțin. Inițiativa trebuie continuată.

S-ar putea, astfel, constata că există un șir destul de bogat de spectacole, a căror păstrare în repertoriul permanent se impune cu evidență. Ne permitem să enumerăm câteva, fără a avea pretenția de a le epuiza:

Teatrul Național „I. L. Caragiale”: *Fata fără zestre*, *Bălcescu*, *Minerii*, *Cetea de foc*, *Matei Millo*, *Mielul turbat*, *Trei surori*, *O chestiune personală* ș.a.; Teatrul Municipal: *Arcul de triumf*, *Oameni de azi*, *Horia*, *Pădurea*, *Liubov Iarovaia* ș.a.; Teatrul Muncitoresc C.F.R.: *Baia*; Teatrul Armatei: *Trenul blindat*, *Ruptura*; Teatrul Național din Iași: *Zorii Teatrului Național*, *Horia*, *Anii negri* (refăcut), dramaturgia lui Alecsandri ș.a.; Teatrul Național din Cluj: *Cetea de foc*, *Cei din urmă*, *Sfîrșitul escadrei*; Teatrul Național din Craiova: *Tragedia optimistă*; Teatrul de Stat din Baia Mare: *Inspectorul de poliție*, *Ultima oră*; Teatrul Secuiesc de Stat din Tg. Mureș: *Chef boieresc*, *Pescărușul*, *Micii burghezi*; Teatrul de Stat din Satu Mare: *Mielul turbat*, *Zile obișnuite*; Teatrul de Stat din Timișoara: *Ploșnița*; Teatrul de Stat din Sibiu: *Hagi Tudose* etc., etc.

O cercetare atentă și o memorie mai bună decît a noastră vor putea completa această listă cu totul sumară. Important e să se accepte justetea principiului. Și, odată acceptată, am dori ca și spectatorul din 1960 sau 1965 să poată aplauda producțiile teatrale de seamă ale acestor minunați și creatori 15 ani care s-au scurs de la Eliberare.

Fl. P.

CULOAREA LA „BERLINER ENSEMBLE”

Nu numai scenografia și specialiștii în materie de plastică a spectacolului au fost impresionați de culoarea (la sensul propriu) a celor două montări cu care „Berliner Ensemble” s-a înfățișat publicului bucureștean. Fixarea, pentru fiecare spectacol, a unei anumite tonalități coloristice dominante — în *Mama*, cenușiu, variațiile de alb-negru tinzind spre gri; în *Viața lui Galilei*, cărămiziu stins, nuanțele brun-roșiatice — a fost de natură să evidențieze cu sporită pregnanță sensurile fundamentale ale celor două drame epice reprezentate. S-a putut descifra în aceasta, o dată mai mult, concepția despre arta teatrului proprie lui Brecht, după care toate elementele scenice (concurînd la fixarea unității de stil a